

Izvornik: <https://www.srednja.hr/faks/tuzan-dan-za-hrvatsku-znanstvenu-zajednicu-preminula-dva-istaknuta-akademika/>

Tužan dan za hrvatsku znanstvenu zajednicu: Preminula dva istaknuta akademika

30. kolovoza 2021. [Faks](#)

Denis Gaščić

A- A+

Vjerojatno nema obrazovane osobe u Hrvatskoj koja u rukama nije držala Hrvatski pravopis s oznakama autora ‘Babić – Finka – Moguš’. Akademik Stjepan Babić napustio nas je u petak, no spomenik si je izgradio, radeći Londonac, još sedamdesetih. U petak nas je napustio i akademik Nenad Trinajstić, istaknuti hrvatski kemičar, poznat po uvođenju grafova u tu znanstvenu disciplinu.

Akademik Stjepan Babić (lijevo), akademik Nenad Trinajstić (desno) | foto: FFZG, HAZU, Unsplash

Babić – Finka – Moguš. Tri prezimena, odvojena crticama, stajala su na sredini gornjeg dijela knjige koju je vjerojatno svaka obrazovna osoba u Hrvatskoj bar jednom držala u ruci. Riječ je o Hrvatskom pravopisu Stjepana Babića, Božidara Finke i Milana Moguša.

U petak nas je, obavijestili su sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta, napustio i posljednji od autora Londonca. Akademik Stjepan Babić preminuo je u 96. godini.

Iako su svi koristili Babićev Hrvatski pravopis, priča o njegovu izlasku u javnost malo je poznata. Naime, nakon okončanja hrvatskog proljeća, jugoslavenske su vlasti 1971. zabranile tiskanje pravopisa kojeg je dala izraditi Matica hrvatska. Štoviše, vlasti su dale uništiti već otisnutih 40.000 primjeraka pravopisa, jer su ga smatrali političkom prijetnjom. Skupina ljudi uspjela ga je tada prokrijumčariti do Londona, gdje je

pravopis na kraju i tiskan, po čemu je dobio nadimak *Londonac*. Devedesetih se krenuo tiskati i u Hrvatskoj, gdje je doživio veliki broj izdanja.

Neka od izdanja Hrvatskog pravopisa Babića, Finke i Moguša

S Filozofskog su fakulteta, na kojem je akademik Babić radio od diplomiranja 1955. do umirovljenja 1991. obavijestili kolege o odlasku značajnog kolege.

– S tugom javljamo da nas je u petak 27. kolovoza u 96. godini napustio naš akademik Stjepan Babić, jedan od najznačajnijih hrvatskih jezikoslovaca i profesor na Katedri za hrvatski standardni jezik Odsjeka za kroatistiku. Odlaskom akademika Stjepana Babića, Filozofski fakultet ostaje bez izuzetnog nastavnika i znanstvenika, omiljenog kolege i divnog čovjeka, poručili su.

Život proveo na Filozofskom, a posvetio ga jeziku

Akademik Babić je, stoji u njegovu životopisu, rođen 29. studenoga 1925. u Oriovcu. Osnovnu školu pohađao je u Oriovcu, gimnaziju u Slavonskome Brodu, Osijeku i Zagrebu. Na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1955. diplomirao je narodni jezik i književnost, ruski jezik i književnost te njemački jezik. Od 1955. asistent je na Katedri za hrvatski književni jezik (danас Katedra za hrvatski standardni jezik). Doktorirao je 1962. disertacijom *Sufiksalna tvorba pridjeva u suvremenom hrvatskom ili srpskom književnom jeziku*. Na matičnome fakultetu postao je docent (1963.), izvanredni (1970.) pa potom i redoviti profesor (1975.). Umirovljen je 1991. Od 1977. član je suradnik JAZU, od 1986. izvanredni član, od 1991. redoviti član HAZU.

Desetljećima je bio urednik i glavni urednik časopisa *Jezik* (1963. – 2005.), član Matice hrvatske, član Hrvatskoga filološkoga društva. Od 1993. do 1997. bio je i zastupnik u Županijskome domu Sabora RH, izabran u Brodsko-posavskoj županiji.

Bavio se tvorbom riječi, skupljao i viceve

Potpuna Babićeva bibliografija, ističu s Filozofskog, obaseže više od tisuću bibliografskih jedinica. Među njima se ističu ponajprije *Tvorba riječi u hrvatskome književnom jeziku* (1986), temeljni hrvatski derivatološki priručnik, potom *Pregled gramatike hrvatskosrpskoga jezika* (sa Stjepkom Težakom, 1966), *Hrvatski pravopis* (spomenuti „Londonac“, s Božidarom Finkom i Milanom Mogušem, 1971), poglavlje „Oblici“ u *Gramatici HAZU* (sa Slavkom Pavešićem i Stjepkom Težakom, 1991) te lingvistički leksikon *Jezik* (1963). Sve te knjige doživjele su brojna izdanja.

Iz HAZU-a kažu kako je akademik Babić jedan od naših najznačajnijih jezikoslovaca. Otkrivaju i kako je više desetljeća skupljao političke viceve koje je objavio 1995. u knjizi *Hrvatski politički vicevi*. Navode i kako se bavio prvenstveno problematikom suvremenoga hrvatskoga književnoga jezika, posebno tvorbe riječi te kako je njegova knjiga *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku* “temeljni hrvatski derivatološki priručnik, a smatra se u novije doba najuspjelijom sintezom iz tvorbe u slavenskim jezicima”.

– Kao pisac udžbenika i priručnika Stjepan je Babić trajno je zadužio mnoge naraštaje i obilježio hrvatsku jezičnu kulturu, zaključuju iz Akademije.

Preminuo i istaknuti hrvatski kemičar

U petak nas je napustio i staknuti hrvatski kemičar akademik **Nenad Trinajstić**, također redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je preminuo u 85. godini.

Magistrirao je 1966. uz Milana Randića s radom Metoda maksimalnoga prekrivanja i primjena na izračunavanje hibrida nekih metil-supstituiranih ciklopropana, a doktorirao 1967. s disertacijom Elektronska struktura nekih višeatomnih molekula na Prirodoslovno matematičkom fakultetu u Zagrebu. Disertaciju je izradio pod voditeljstvom Johna N. Murrella FRS na University of Sheffield i University of Sussex (Brighton). To su bili prvi magistarski rad i prva disertacija iz područja kvantne kemije u Hrvatskoj. Desetljećima je radio na Institutu Ruđer Bošković, kao i na PMF-u.

Objavio je preko 550 znanstvenih radova, više stotina preglednih i stručnih članaka te 12 knjiga. Autor je prve knjige o kemijskoj teoriji grafova Chemical Graph Theory (CRC Press, Boca Raton 1983, drugo izdanje 1992.). Citiranost te monografije je, navode iz HAZU-a, vrlo velika, preko 2200 citata. Jedan je od najcitanijih hrvatskih kemičara, njegov h-faktor je 59.

– Bavio se razvojem i primjenom kvantno-kemijskih, kompjutorskih i matematičkih metoda u kemiji te s osobama i događajima iz hrvatske kemije. U području kvantne kemije bavio se razvojem MO i VB teorija primjenjivim na velike molekule. U području matematičke kemije radi na razvoju i primjeni kemijske teorije grafova. Mnogi autori smatraju da članak A. Graovac, I. Gutman, N. Trinajstić, T. Živković, Graph Theory and Molecular Orbitals. Application of Sachs Theorem, THEORET. CHIM. ACTA 26, 67-78 (1972) predstavlja početak moderne kemijske teorije grafova, ističu iz Akademije.

Bio je toliko cijenjen da mu je nekoliko časopisa posvetilo specijalne brojeve: Internet Electronic Journal of Molecular Design (2003./2004.), Croatica Chemica Acta (2004.), Journal of Chemical Information and Computer Sciences (2007.) i International Journal of Chemical Modelling (2014.).

Hrvatski jezik

jezikoslovci

preminuo stjepan babić

stjepan babić

**srednja.hr povodom
desetog rođendana
organizira obrazovni
događaj godine**

**Traži se vaše
mišljenje: Recite što
mislite o korupciji u
Hrvatskoj**

**Donosimo pregled 11
studija koje možete
upisati ako vas
zanima ekonomija**

**[Zadatak da...]
Ljubitelji slatkiša
trebali bi znati
odgovor na ovo
pitanje bez
razmišljanja**

POVEZANI ČLANCI

